

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TALIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
rektor: A. Sattarov
2024-yil 30 08

Ro'yxatga olindi: № BD60110500.1.04

2024-yil “___” avgust

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TARBIYA
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000	– Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000	– Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60110500	– Boshlang'ich ta'lim

Fan/modul kodi BTTar106	O'quvyili 2024-2025	Semestr 2	Kreditlar 5	
Fan/mavzu turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Boshlang'ich ta'limda tarbiya fani	60	90	150
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga kelajak avlodni ma'naviy yuksak fazilatlar egasi qilib tarbiyalashda innovatsion tarbiya texnologiyalarini, qonuniyatlarini, jahon tarbiya konsepsiyalari namunalarining qiyosiy tahlilini, ta'lim muassasalarida tarbiya fanini o'qitishning shakl, metod va vositalarini o'rgatishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifalari- talabalarga tarbiya fanini o'qitishning nazariy asoslari haqida bilim berish; tarbiya fanini o'qitish ijtimoiy zarurat sifatida ilmiy-amaliy asoslash, fanni o'qitishda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning sifat samaradorligini oshirishga doir bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.</p> <p style="text-align: center;">II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p style="text-align: center;">I–MODUL. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TARBIYA FANINI O'QITISHNING NAZARIY ASOSLARI.</p> <p style="text-align: center;">1-mavzu: Boshlang'ich ta'limda tarbiya fanining maqsadi va vazifalari.</p> <p>Tarbiya fanining maqsad va vazifalari. Tarbiya fanining boshqa fanlar bilan aloqasi. Tarbiya fanining ilmiy-tadqiqot metodlari.</p> <p>2-mavzu: O'zbekiston Respublikasining ta'lim sohasidagi islohatlari.</p> <p>“Ta'lim to'g'risida”gi qonun. Ta'lim to'g'risidagi qonunning mohiyati va mazmuni. Konsepsiya tushunchasining mazmuni. Milliy tarbiya konsepsiyasi. Tarbiya konsepsiyasining tarbiyaviy jarayondagi ahamiyati.</p> <p>3-mavzu: Milliy tarbiya konsepsiyasi. Milliy urf-odat, qadriyat va an'analar – tarbiya asosi.</p> <p>Tarbiya darslarida milliy qadriyatlar, urf-odat va marosimlarni o'rganish, milliy qadriyatlarning shaxs kamolotiga tasiri.</p> <p>4-mavzu: Ta'lim-tarbiya jarayonida oila, mahalla va ta'lim muassasasi integratsiyasi.</p> <p>Tarbiyaviy ishlarni amalga oshirishda “Oila, mahalla va ta'lim muassasasi hamkorligi” Konsepsiyasining ahamiyati. Ta'lim muassasasi faoliyatida oila va oila hamkorligi masalalari.</p>			

5-mavzu: Tarbiya jarayonini samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar.

Jahon tarbiya konsepsiyalari. Jahonning rivojlangan mamlakatlari tarixi, maqsadli, uzluksiz ma'naviy tarbiyaning tutgan o'ri. Yaponiyada fuqaroni tarbiyalash – "axloqiy tarbiya" tizimi "xarakterni shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim", "davlat uchun maqbul axloqiy sifatlarni tarbiyalashga qaratilgan faoliyat", "fuqarolik axloqi asoslarini tarbiyalash" tizimi. Xitoyda Konfutsiylik axloqining besh asosiy ustuni.

**II-MODUL. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TARBIYA
JARAYONINING MAZMUNI VA MOHIYATI.**

6-mavzu: Boshlang'ich ta'limda tarbiya jarayonining mazmuni va mohiyati.

"Tarbiya" tushunchasining mohiyati. Boshlang'ich ta'limda tarbiya nazariyasining tarkibiy qismlari. Boshlang'ich ta'limda tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari. Tarbiya maqsadining jamiyat ijtimoiy ehtiyoji asosida belgilanishi. Komil inson, malakali mutaxassisni tarbiyalash – bosh ijtimoiy maqsad. Tarbiya qonuniyatlari va tamoyillari.

7-mavzu: Tarbiyaning umumiy metodlari, shakllari va vositalari.

Tarbiya shakllari (turlari) haqida tushuncha. Tarbiyaning umumiy metodlari va vositalari. Boshlang'ich sinflarda tarbiya metodlari, vositalari tasnifi va ularni tanlab olish shartlari.

8. Boshlang'ich sinflarda xalq pedagogikasidan foydalanishning tarbiyaviy ahamiyati.

Xalq pedagogikasining mazmuni va mohiyati. Xalq pedagogikasining namunalari. Xalq pedagogikasining bola tarbiyasidagi o'ri.

9. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik mahoratini shakllantirishning nazariy asoslari.

Pedagogik mahorat fani haqida tushuncha. Pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari. Sharq va G'arb olimlarining o'qituvchi haqidagi qarashlari. Boshlang'ich sinf rahbarining kasbiy va shaxsiy fazilatlarini.

III-MODUL. BOSHLANG'ICH SINFLARDA «TARBIYA» FANINI BOSQICHMA-BOSQICH AMALIYOTGA JORIY ETISH

10-mavzu: Boshlang'ich sinf o'qituvchilarida muvaffaqiyatga erishishga intilish motivi shaxsning ustuvor xususiyati sifatida (1-4 sinf tarbiya darsi).

Bolaning o'z xulq va faoliyatini ongli nazorat qilishini kuchaytirish va o'z-o'zini baholashga qo'yayotgan talablar. O'z qobiliyatlarini bilishga va mehnatsevarlikka o'rgatish. Ijtimoiy motivlarning paydo bo'lishi. O'z xalqining va boshqa xalqlarning an'analari, qadriyatlariga qiziqishning namoyon bo'lishi.

11-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirish (1-4 sinf tarbiya darsi).

O'quvchilarni o'rganish, kuzatish va ta'sir ko'rsatish. O'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirish. Tarbiya jarayonida diagnostika va korreksion faoliyat mazmuni. Pedagogik diagnostika metodlari.

12-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijobiy fazilatlarni shakllantirish mexanizmi (1-4-sinf tarbiya darsi).

Shaxsda ma'naviy-axloqiy fazilatlarni shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari. Vatanga sadoqat, tadbirkorlik, irodalilik, mafkuraviy immunitet, mehr-oqibatlik, mas'uliyatlik, tolerantlik, huquqiy madaniyat, innovatsion fikrlash kabi fazilatlarni shakllantirish mazmuni. Innovatsion tarbiya texnologiyalarining o'quvchilarning axloqiy sifat va fazilatlarini shakllantirishda foydalanish.

13-mavzu: Tarbiya darslarida o'quvchini o'z ustida ishlash jarayoni (1-4-sinf tarbiya darsi).

O'quvchida ijtimoiy faollik ko'nikmalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari. O'quvchilarda jismoniy va intellektual imkoniyatlarni rivojlantirish va kreativ sifatlarini namoyon qilishning mazmuni. Vatan oldidagi huquq, burch va majburiyatlarini anglash.

IV-MODUL. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA "TARBIYA" DARSLARINI TASHKIL ETISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.

14-mavzu: Boshlang'ich sinflarda "Tarbiya" darslarini innovatsion yondashuv asosida tashkil etish.

Innovatsion ta'lim muhitida tarbiya darslarini tashkil etishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari, media ta'limni yo'lga qo'yish. Tarbiya darslarini innovatsion yondashuv asosida tashkil etish. Tarbiyaviy texnologiya turlari va ularning mazmuni.

15-mavzu: Boshlang'ich sinflarda "Tarbiya" darslarini tashkil etishda tarbiyaviy treninglar.

Trening tushunchasi. Tarbiyalanuvchilarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishda tarbiya treninglarining ahamiyati. Boshlang'ich sinflarda tarbiyaviy trening turlari, ularning mazmuni va mohiyati.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Boshlang'ich ta'limda tarbiya fani.
2. O'zbekiston Respublikasining ta'lim sohasidagi islohatlari.
3. Milliy tarbiya konsepsiyasi. Milliy urf-odat, qadriyat va an'analar – tarbiya asosi.

4. Ta'lim-tarbiya jarayonida oila, mahalla va ta'lim muassasasi integratsiyasi.

5. Tarbiya jarayonini samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar.

6. Boshlang'ich ta'limda tarbiya jarayonining mazmuni va mohiyati.

7. Tarbiyaning umumiy metodlari, shakllari va vositalari.

8. Boshlang'ich sinflarda xalq pedagogikasidan foydalanishning tarbiyaviy ahamiyati.

9. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik mahoratini shakllantirishning nazariy asoslari.

10. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida muvaffaqiyatga erishishga intilish motivi shaxsning ustuvor xususiyati sifatida (1-4 sinf tarbiya darsi).

11. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirish (1-4 sinf tarbiya darsi).

12. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijobiy fazilatlarni shakllantirish mexanizmi (1-4-sinf tarbiya darsi).

13. Tarbiya darslarida o'quvchini o'z ustida ishlash jarayoni. (1-4-sinf tarbiya darsi).

14. Boshlang'ich sinflarda "Tarbiya" darslarini innovatsion yondashuv asosida tashkil etish.

15. Boshlang'ich sinflarda "Tarbiya" darslarini tashkil etishda tarbiyaviy treninglar.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;

- glossariy tuzish;

- individual va guruhiy o'quv loyihasi;

- keys-topshiriqlarini bajarish;

- mavzuli portfoliolar tuzish;

- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;

- manbalar bilan ishlash;

- tezis yoki maqolalar tayyorlash;

- chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish;

- multimedialiy taqdimotlar yaratish;

- darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;

- darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlanmalarini tayyorlash;

ta'lim yo'nalishi (mutaxassislik) ning xususiyatidan kelib chiqqan holda

mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'lim mavzulari:

1. Umumiy o'rta ta'lim tizimida tarbiya jarayonini tashkil etishning o'ziga xosligi.
2. Tarbiyachi, o'qituvchi va o'quvchining o'zaro hamkorligi.
3. Jamoani shakllantirishning istiqbol rejalari.
4. Jamoani shakllantirish yo'llari.
5. Tarbiya metodlarining jamoaning rivojlanish darajasiga bog'liqligi.
6. Tarbiya fanini o'qitishda tarbiya treninglari asosida faoliyatini tashkil etish.
7. Tarbiya jarayonida oila, mahalla hamda ta'lim muassalarining o'zaro hamkorligi.
8. Tarbiya jarayonida oila, mahalla hamda ta'lim muassalarining hamkorligini yo'lga qo'yish shakl va metodlari.
9. Ta'lim muassasasining ota-onalar va jamoatchilik bilan guruh tarzidagi ishlash shakllari.
10. Ota-onalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari.
11. Guruh rahbarining ota-onalar bilan olib boradigan ish shakllari.
12. O'quvchilarning mustaqil ishlarini tashkil etish.
13. O'quvchilarda mustaqillikni shakllantirish tarbiya jarayoni samaradorligi omili sifatida.
14. O'quvchilarning darsdan tashqari tarbiyaviy jarayonlarda ma'naviy ishlarini tashkil etish.
15. O'quvchilarga qo'yiladigan pedagogik talablar.
16. O'quvchilarni o'rganish metodikasi.
- 17.1 – sinf “Tarbiya” darsligini o'rganish.
- 18.2 – sinf “Tarbiya” darsligini o'rganish.
- 19.3 – sinf “Tarbiya” darsligini o'rganish.
- 20.4 – sinf “Tarbiya” darsligini o'rganish.

3.

VI. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

- Talaba bilishi kerak:
- Tarbiya” o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba: Tarbiya fani ijtimoiy zarurat sifatida, tarbiya fanini o'rganishning qonuniyatlari, jahon tarbiya konsepsiyalari namunalari, tarbiya jarayonini samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
- umumiy o'rta ta'lim muassasalari o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlarini, tarbiya jarayonida ijtimoiy institutlarning o'rnini, pedagogik

diagnostikaning o'ziga xosliklarini, ta'lim muassasasining ijtimoiy institutlar bilan hamkorligini tashkil etishni bilishi va ulardan foydalana olishi;

- talabalarga tarbiya fanini o'qitishda ta'lim-tarbiya texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy-amaliy muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- 4.
- Ma'ruza-munozara;
 - Keys-stadi;
 - FSMU;
 - Blis so'rov (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
 - Guruhlarda ishlash;
 - Muammoli vaziyat;
 - Loyiha;

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

5. Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

6. Asosiy adabiyotlar:

1. Salayeva M.S. "Umumiy pedagogika". Darslik. - Toshkent "Nodirabegim". 2021.
2. Abdullayeva Sh. "Umumiy pedagogika". O'quv qo'llanma. T.:O'qituvchi. 2021-yil.
3. Ismatova Nargiza va boshalar. Tarbiya 1,2,3,4-sinf. Darslik. "G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi". Toshkent. 2020-yil.
4. Sarsenbayeva R.M. "Tarbiyaviy ishlar metodikasi". O'quv qo'llanma. T.; 2019-yl.
5. Dexkanova M.U. "Tarbiyaviy ishlar metodikasi". O'quv qo'llanma. T.; 2019-yil.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 592 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. T.: "O'zbekiston", 2018. – 507 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild.– T.: "O'zbekiston", 2019. – 400 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild.– T.: "O'zbekiston", 2020. – 400 b.
6. O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentabrda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28 yanvar 2022 yildagi "2022—2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi

to'g'risida"gi 60-sonli Farmoni.

8. Xudoyqulov X.J. Xolov O.Ch. "Tarbiyaviy ishlar metodikasi" o'quv qo'llanma. Toshkent. "Innovatsiya-Ziyo" 2020. 312 b.

9. O.Musurmanova va boshqalar. "Umumiy pedagogika". 1-2-qism. T.: "O'zkitobsavdo nashriyoti". -2020-y.

10. A.Jumaev, S.Sharipova. "Ijtimoiy pedagogika". T.: "NAVRUZ". 2019-y.

11. O.Musurmanova "Oila jamiyat tayanchi". "Yoshlar nashriyot uyi". 2019-y.

Axborot manbalari:

1.<http://www.edu.uz>–O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti.

2.<http://www.uzedu.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi sayti.

3.<http://www.gov.uz>– O‘zbekiston Respublikasi xukumati portali.

4.www.pedagog.uz

5.www.lex.uz

6.www.bilim.uz

7. Mazkur o‘quv dastur Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika" kafedrasining 2024-yil "24" 08 dagi 1 -sonli yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Ushbu o‘quv dastur Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va ijtimoiy gumanitar fanlar" fakulteti kengashining 2024-yil "28" 08 dagi 2 -sonli majlisida muhokama qilingan va ma'qullangan.

Ushbu o‘quv dastur Termiz iqtisodiyot va servis universiteti kengashining 2024-yil "30" 08 dagi 1 -sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

8. **Fan/modul uchun mas'ullar va dastur mualliflari:**

Avliyakov T.X. –Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.

Xolov O.Ch. - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini katta o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.

10. **Taqrizchilar:**

Xudoyqulov X.J - O'zMU "Pedagogika nazariyasi va umumiy psixologiya" kafedrasini professori, pedagogika fanlari doktori, professor.

Jumayeva G.T. - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini katta o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dotsent.